

KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY FELADATAI, ÉS MEGOLDÁSAI

TOTÓ

1. Melyik volt Erkel Ferenc első operája?

- a) **Bátori Mária** b) Bánk bán c) Dózsa György

2. Mi az a librettó?

- a) emlékkönyv b) **szöveggönyv** c) kislexikon

3. Mikor nyílt meg a Pesti Magyar Színház?

- a) 1847-ben b) **1837-ben** c) 1827-ben

4. Mi volt Erkel Ferenc feleségének a keresztnéve?

- a) Klára b) Erzsébet c) **Adél**

5. Mit jelent a német eredetű verbunk szó?

- a) tánc b) **toborzás** c) veszekedés

6. Melyik évben zenésítette meg Erkel a Himnuszot?

- a) 1842-ben b) **1844-ben** c) 1848-ban

7. Ki írta a Bánk bán című drámát?

- a) Madách Imre b) Vörösmarty Mihály c) **Katona József**

8. Melyik sport jeles művelője volt Erkel Ferenc?

- a) **sakk** b) teke c) lovaglás

9. Ki volt a Magyar Királyi Operaház igazgatója 1888 - 1891 között?

- a) Liszt Ferenc b) Richard Wagner c) **Gustav Mahler**

10. Hány évet élt Erkel Ferenc?

- a) 81 b) **82** c) 84

Minden jó válasz 1 pont, összesen 10 pontot lehetett elérni a TOTÓ-n

Gárdonyi Géza: Aranymorzsák
(részlet)

- [...] Nem érted, és nem érzed, hogy ez a pályázat nem a nyomorult aranyaknak szól, hanem az örökkévalóságnak? Amelyik dalt megjutalmazták, azt meg is szentelik. Egy hét múlva milliók ajka zengi vissza és az lesz a dalok dala, az örökkévaló, a halhatatlan, a szerzőjével együtt.
- Ezt mondva, - folytatta Erkel, - betuszkolt engem a mellékszobába, ahol egy kopott zongora sárgállott. Odatett egy ív kottapapírost, melléje a szöveget.
- Csináld meg rögtön.
- De, bátyám, hova gondol! Nem cigaretta-sodrás ez, hogy csak úgy *rögtön*.
- Meg kell csinálnod!
- Nem lehet. Késő már!
- Felelet helyet egyet lépett. Kifordult az ajtón, s rámfordította a kulcsot. Még csak annyit hallottam, hogy:
- Alásszolgája.
- Állok, mint Nepomuki János. Hallom, hogy a külső ajtó is csukódik, záródik. No kutya-teremtette: szépen vagyunk!
- Csend van. Ülök és gondolkozom: hát hogy is kellene azt a himnuszt megcsinálni. Elém teszem a szöveget. Olvasom. Megint gondolkozom.
- És amint így elgondolkozom, eszembe jut az én első mesteremnek a szava, aki Pozsonyban tanított. Azt mondta:
- Fiam, mikor valami szent zenét komponálsz, mindig a harangok szava jusson először eszedbe.
- És ott a szoba csendességében megzendülnek az én fülemben a pozsonyi harangok. Áhítat száll meg. A kezemet a zongorára teszem és hang-hang után olvad. Egy óra nem telik belé, megvan a himnus, úgy, amint ma ismeri.
- Akkorra már visszajött Bartay is. Eljátszottam neki. Szépnek mondta. Hazamegyek. Leírom zenekarra. Másnap benyujtom.
- Elérkezik a döntés napja. A színház ünnepi díszben. Mert, hogy szavamat ne felejtsem, nem választott pályabírák döntöttek, hanem maga a közönség.
- Elkezdjük.
- A közönség feszült figyelemmel hallgatja ezt is, azt is. De nem melegszik.
- Végre az enyémre kerül a sor. Engem a harangszóra való gondolat annyira eltöltött, hogy a zenekari átiratban is harangszóval kezdtem.
- Ez már előre hatott.
- Az eddigi dallamok mindenféle csiricsári nóták. Semmi mély érzés. Semmi himnuszi szárnyalás. Az én dallamom egyszerre áhítatra kelt mindenkit. Az arcok megmerednek. A szemek megtelnek könnyel.
- És alig, hogy az utolsó sor elhangzik, a tapsolásnak és éljenzésnek orkánja rázza meg a színházat.
- Az enyim volt a dicsőség.

1. Kik között zajlott le ez a beszélgetés? (2 pont)

Erkel Ferenc és Bartay András között

2. Melyik évben történhetett ez a beszélgetés? (1 pont)

1844-ben, (de elfogadtuk ha ezt írták: a Himnusz megírásának évében)

3. Magyarázd meg a himnusz fogalmát! (5 pont)

Magasztos hangú, megzenésített költemény, amelyet ünnepélyes alkalmakhoz a nemzet tiszteletére játszanak.

Istenséget, eszmét, stb. magasztaló költemény, ének.

Az aláhúzott kifejezésekből (vagy azok szinonimáiból) amennyi szerepelt a válaszban, annyiszor 1 pont,

4. Sorolj fel öt Gárdonyi Géza művet! (5 pont)

Az én falum, Egri csillagok, A láthatatlan ember, Isten rabjai, Ábel és Eszter, Az öreg tekintetes, Hosszúhajú veszedelem

5. Mit jelentenek az alábbi szavak: (2 pont)

alásszolgája: köszönésre használt szó (alázatos szolgája), vita befejezésére használt szó.

csiricsári: rikító színű, ízléstelenül tarka, jelentéktelen, csekély értékű

6. Ki volt Nepomuki János? (1 pont)

Szent, cseh vértanú, Csehország patrónusa, a hidak, a gyónási titok, a haldoklók, a hajósok és a tutajosok védőszentje.

IGAZ – HAMIS

Bartay szerette volna, ha Erkel is pályázik a Himnusz megírására. **Igaz**

Bartay azzal érvelt, hogy milyen magas pénzjutalmat kap a nyertes. **Hamis**

Erkel nem akart nevezni, mert nem tetszett a szöveg, amit meg kellett zenésíteni. **Hamis**

Egy pozsonyi csendes szobában írta meg Erkel a Himnuszt.

Hamis

A színházi közönség választotta ki a győztes művet.

Igaz

Minden jó válasz 1 pont, összesen 5 pontot lehetett elérni.

Operák

Az alábbi szereplők nevét írd az alá az Erkel opera alá, amelyben szerepelnek!

V.László , Gertrudis királyné, Petur bán, Mara, Szilágyi Erzsébet, Hunyadi Mátyás, Gyula vitéz, Murat nagyvezír, Hunyadi László, Cillei Ulrik, Ordító, Cselebi aga, Melinda, Sarolta, II.Endre

HUNYADI LÁSZLÓ

V. László, Szilágyi Erzsébet, Hunyadi Mátyás, Hunyadi László, Cillei Ulrik

BÁNK BÁN

Gertrudis királyné, Petur bán, Melinda, II. Endre

BRANKOVICS

Mara, Murat nagyúr, Hunyadi László, Cselebi aga

SAROLTA

Hunyadi Mátyás, Gyula vitéz, Ordító, Sarolta

Minden jó válasz 0,51 pont, összesen 8, 5 pontot lehetett elérni.

PUZZLE

Puzzle mindenki egyszerre időre.

Kirakni és felismerni a festmény címét, a festő nevét.

Madarász Viktor: Hunyadi László temetése

Minden jó válasz 1 pont, összesen 3 pontot lehetett elérni.

Keresztrejtvény

1. Bánk bán híres nagyáriájának a címe **Hazám, hazám**
2. Erkel kortársa, a 19. sz. egyik legjelentősebb romantikus zeneszerzője,
Erkellel együtt vezették a Zeneakadémiát **Liszt Ferenc**
3. Egressy Béni eredeti neve **Galambos Benjámín**
4. Erkel ennek a hangszernek volt a virtuóza **zongora**
5. Ebben a városban született Erkel Ferenc **Gyula**
6. 1828-ban utazott ebbe a városba, ahol zongoratanári állást vállalt **Kolozsvár**
7. 1867-ben bemutatott operája **Dózsa György**

Ha összeolvasod a megvastagított bekeretezett részt, Erkel minden magyar által ismert karművének címét kapod!

Himnusz

Minden jó válasz 1 pont, összesen 8 pontot lehetett elérni.

Melyik polc

Melyik polcon keresnéd a következő könyveket? Írd a megadott raktári jelzeteket a művek után!

030 782 750 930 780 G25

1. **Magyar Kódex** **930**
2. **Új Magyar Képtár** **750**
3. **Magyar Nagylexikon** **030**
4. **A világ zenéje** **780**
5. **55 híres opera** **782**
6. **Gárdonyi Géza: Az én falum** **G25**

Minden jó válasz 1 pont, összesen 6 pontot lehetett elérni.

Gárdonyi Géza (1863-1922)*

Két katicabogár és más elbeszélések / Gárdonyi Géza; [a szöveget gond. és az utószót írta Drávucz István]. – Budapest: Unikornis, 2003. – 172 p.: ill.; 20 cm. – (A magyar próza klasszikusai, ISSN 1217-0828; 99.)

ISBN 9634274692 kötött: ár nélkül

894.511-32

Mt.: Drávucz István

Példányok:

Lelt.szám vonalkód

lelőhely

szakj.

Cutter mech.rakt.jel.

26350

25

G

Minden jó válasz 1 pont, összesen 4 pontot lehetett elérni.